

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Յ Ի Է Ր Ճ Ի Յ Ա Ս

ՆԻՄԻՐՕ-141

ԻՉԻՆՃԻՒ ՍԵՆԵ-1962-ՓԵՏՐՈՒԱՐ-Տ-Կ-ՇԱՊԱՆ-1278 ԲԵՆԶԵՄՊԷ

Շու աթիտէքի, Սամաթեա թա-
ղական խորհուրդունա խիթապ օլու-
նան մէքթուպուն նէշրի թարաֆը
մըղտան թալէպ օլունմուշ օլուպ,
վէ Սիւնաթիմիդտէ իսէ եէր օլմա-
տըղնտան, այրըճա իլալէ սուրէ-
թիլէ ինթիշարինէ գարար վէրիւմիշ
տիր:

Սէգքիւր մէքթուպուն մաէլի,
մահէլլի մէղպուր քահանալարընըն
պաղըլարը ալէյհինտէ, էհալի թա-
րաֆընտան պիր թէշէքքի օլտուղու
տէրքեար, վէ պու վազըթլարտա,
միլլէթիմիդտէ բուհանի զիւմիէսիլլէ
ճիւմանի կիւրուհի պէյնիմտէ հէր
թարաֆտա տայիմա պիր աոէմի իմ
թիլաճ, վէ էսէֆ օլունաճապ մէր
թէպէտէ պիր էսէրի պէրուտէթ
զուհուրա կէլմէքտէ օլտուղու աշի-
քեար օլտուղունտան, օլ պապտէ
ճիւղիճէ պիր միւթալաա իտէրիլ:

Կրօնաւորլարըմըղն, բուհանի
խուսուստա, էհալինին բէյի իւզը
թայլին օլունմուշ մէմուրըր պու-
լունտուգլարը ինքեար գապուլ իթ-
մէզ պիր սահիհլիք օլտուղու հալտէ,
պիլ տէրիլքի, կրօնաւորլար հէր
վազըթ թէվաղու իւզը, էհալինին
հիւսնի թէվէճճիւհ վէ մուհապպէ-
թին թահսիլէ չալըմայա մէճպուր,
վէ աշխարհականլար սախի քէնտի
թարաֆլարընտան, կրօնաւորլարա
թաղիմ ու բիսյէթ իթմէյէ պօրճու-
տուրլար:

Կրօնաւորլար աշխարհականլարա
ղըտա կիթաիքէրի հալտէ, աշխար-
հականլարըն եա պօյուն էյէճէքէրի վէ
եատա գարըք գօյաճաղարը թապիա-
թըն իգթիլապընտան պուլունտուղու
հալտէ, կրօնաւորլար իլին իքի թա-
րիգ վարտըր թուլաճապ, եանի,
եա էհալլի պիւթիւն պիւթիւն
հիւքմ ու էօրֆ թահթընա ալմադ,
վէ եատա էհալլինին հուգուգունա
պօյուն էյմէք: Իմտի, պիլզէ, մու-
տամքի, կրօնաւոր էհալլի պուլա-
մազ, լալին էհալլի կրօնաւոր հէր
վազըթ պուլապիլըր, մատամքի կը-
րօնաւոր էհալլի կէշնաթիլմէզ, լա-
քին էհալլի կրօնաւորա հէրվազըթ
կէշնաթիլպիլըր, վէ մատամքի, է-
հալլաէ էսկի գապալըք վէ ճէհա-

լէթ գալմամըշ, միգտարի քիֆայէ ու-
յանմըշ վէ քէնտի հուգուգու շախ-
սիլէսիլի ֆարգ ու ֆէհմ իթաիքտէն
պաշգա, հըֆզ ու վէգայէսի իտտաա
սընա տախի չքըշապիլմէքտէ, վէ
վազըթ ու զէման իսէ միւսաաաւ
իթմէքտէ, վէ շու միւսաաաւ բուհու-
եանի էֆքեար վէ հուգուգ սէրպէս
թիլէթի պիւթիւն տիւնեայէ հիւքմ
իթմէքտէ տիր, թապիաթիլլէ կրօ-
նաւորլար աշխարհականլարըն հիւս-
նիւ թէվէճճիւհիլին թահսիլէ հէմ
մէճպուր տուրլար վէ հէմտէ մէճ
պուր օլմալը տըրլար:

Սեճարգոյ իմքադիր Սիւնաթի
Լըճիսա պատուական լրագրոյ,

Տէր

Սեճ պատիւ պիտի համարիմք
Սամաթիյ հասարակութեան առ-
թաղական խորհուրդն ուղղած հե-
տեւեալ ազդարար յօդուածին լը-
րագրոյդ էլըրէն մէկը տեղի շնորհե-
լու բարեհաճութիւնիդ, որ ոչ սա-
կաւ գիւրութիւն պիտի պատճառէ
գրէթէ ամբողջ երկիւղած թաղեց-
ւոցս ժամանակէ մ'իլլեր զգացած խո-
րին տհաճութեանը:

Սեճապատիւ անդամք Սամաթիյ
թաղական խորհրդոյ:

Կը խնդրեմք ներել մեր համա-
ձակութեանը . . . որ մէկ քանի
անգամ Լիկեղեցւոյս Քահանայից գա-
տուն անբարեկարգ ընթացքէն գանգ-
տեղա համար խորհրդոյդ ներկայա-
նալնէս յետոյ սախպուլեցանք այժմ
մեր գանգաթըր հրապարակական ա-
տենին ունկնդրութեանը ներկայա-
ցընելու:

Սեճապատիւ Տէարք, չը խորհուր-
որ Սամաթիյ հասարակութիւնը իր
առ ձեզ ունեցած համակրական յոր-
դանքն ու արդարադատ խորհրդոյդ
ըրած որոշմանցը համար խոստովա-
նած այն մեծ վտահալութիւնը նուազ
ցընելուն պատճառաւ՝ տասնէ հրա-
պարակական յայտարարութեան մը
ձեռք զարկած ըլլայ, քսւ, այլ միայն
աշխարհալուր ընելու՝ խտ մը մը տը-

կարնմիտ կրօնաւորներու յառաջի-
մութեան բարեկարգութեան և խրդ-
ճի ազատութեան համար եղած և
ըլլալիք մուրք ջանքերը բռնաբարե-
լու և թուլացնելու համար բռնած
ընթացքին, միանգամայն և զձեզ
քաջալերելու որ անսառն ոգւով
առանց ո և իցէ կուսակցութեան
քաղաքականութեանը նկատելու՝ շա-
րունակէք ձեր այն անաչառ որոշ-
մանց գործադրութիւնները, որոնց
ցարդ շնորհապարտ ոգւով կը պա-
տասխանեն թէ վարժարաններս՝ ի-
րենց յառաջադիմութեանը մասին:
Թէ թաղեցին իրաւունքները պաշտ-
պանութեամբ մասին, և թէ անտե-
րունջ տնանկներն քրիստոնէապէս
գթածութեամբ խնամուելու մասին:
Իայց կը ցաւինք որ այդ վերոյիշեալ
դասը իր միապետական յամառ դը-
րութեամբը 'ի զուր հանել կը ջանայ
բոլոր աշխատութիւնիդ, և պժգալի
քսութիւններով բնդհանրութեան
կարծեցնել կը տքնի, թէ հոգ տա-
նողներն անկարօզ և կամպակած են:

Սէք ձեզ անձամբ ներկայացնող
հասարակութիւնս, գիտնալով այդ
դատուն ինչ սկզբան և ինչ նպատա-
կի ծառայելը համառօտիւ կը յիշեմք
հոս անոր մէկ քանի վատ գործերը,
թողլով ընդարձակ տեղեկութիւն
ներ տալու պարտաւորութիւնը այն
ճարտար գրչին, որ արդէն կը զբաղի
«նկարագիր վարուց Սամաթիյ ընդ-
հանուր քահանայից» անուն տեո-
րակը կատակաբանական ոճով շա-
րադրելու: և կը յուսամք որ մօտերս
անոր 'ի լոյս ընծայուելու բարեբաղ-
դութիւնը պիտի ունենայ հասարա-
կութիւնը:

Սամաթեա, թող առաջուց 'ի վեր
ասոնց մէզվիդութեան զոհ ըլլալով՝
իբրեւ ստորուկ կրօն անձկութիւնները
տարիուկէսուան միջոցիս մէջ բոլոր
ազգին հեա հին գիրքէն նորի փոխ-
ուեցաւ, և ամէն անհատ սիրով ըն-
դունեց այն ամէն հրահանգները ու
բոնք օրինաւոր վարչութիւնէն կը
տրուէին, մեծ պարտաւորութիւն
համարելով միտնդամայն իրեն անոնց
ճշդիւ գործադրութեանը ազատամը-
տաբար նախանձախնդիր ըլլալը: Լ:

ինչպէս որ թախանձանաց փոփոխու-
թեան ժամանակը բռնէի գործողու-
թեանց վրայ բնականաբար աղատ
գիտողութիւններ ընել պէտք եղաւ,
այդ գասուն մէջէն մէկ քանին թե-
լոգրութեամբ նոյն գիտողութիւն-
ները անհաշտ թշնամութեան վէճե-
րու շրջեցան և եւրոպ գործողու-
թիւններն այնուհետեւ կապն չի կա-
ղը կամ մեծ աշխատութեամբ կը
կատարուին: Այլ թէ ցաւերու իրա-
ւունք չունիմք երբ այս դասուն
պատճառած խռովութիւնը տակա-
ւին երբեմն զիրար գրկելով սիրող
եղբարց մէջ շարունակուած տեսներ:

Արշիշէք ՚ի հարկէ անցեալները
եկեղեցւոյ բանկալը ազգային խնդ-
րոյ մը ժամանակ, այս դասէն մէկ
քանին չի կրնալով ինքզինքնին բռ-
նել և աղատ կարծեաց վրայ բռնա-
նալ ուղեղով սրկիայաբար բոլոր հա-
սարակութեան վրայ կուտելու յար-
ձակելին թէպէտ անոնք վեհանա-
բար մերժեցին այն սպառնալիքը ժա-
մանակին թողլով իրենց անսպալ վար-
մանցն ու յանգիւնութեան փոխարի-
նութիւնը:

Արշիշէք նոյնպէս այս դասուն
պատճառաւ ճանչցուածներուն այն
եղբրական գործը որ՝ բանտի սքոռ-
րանքի և մինչև կախաղանի վախե-
րով միամիտ կարգակիցներն համոզե-
լով իրենց ազգակործան կարծեաց
համամիտ և բոլոր հպարտակութեան
զգուշելի երեւցուցին:

Արշիշէք նաեւ անշուշտ որ այս
դասն էր Սարգիս բուրը չը յիշուելու
համար Սուրբ Պատարագի խորհուր-
դը դադարեցնելու որոշումը տուաւ
իբրեւ թէ խորհրդատեարէն բառ
մը պակսեցնելն իրենց կրօնական ըզ-
գացմանցը դպած ըլլար: մոռնալով
որ շատ անգամ և գրեթէ միշտ դը-
րամապաշտութեան համար զՆսու-
ուած պաշտական պարպաւորութիւն-
ներն զոհած են:

Արշիշէք դարձեալ Տ. Փիլիպպոս
Վահանային իր մէկ քանի կարգա-
կիցներուն ներկայութեանը « Խո-
նակ թողլը-բը միայն ըսնի պատակե-
լու պարճաւ իշխալ իր ըսող անձին
փողոցին մէջ բարձրաձայն տուած
պատասխանը թէ ո՛վ որ մեր կարծի-
քին համաձայնիլ չուզեր, թող կու-
սրվի երթայ ինչ որ ալ կ'ուզէ թող
ըլլայ, մեզ համամիտ տալս հոգի ալ
գտնուի թաղիս մէջ, կը բաւէ մեզի,
թէ որ այն տաան ալ չգտնուի, թէ իս
պիլէ զինն ողջ ըլլայ, մօրուքս ածիլե-
լուս պէս (ուր էր) կերթամ թէզ
կեահիս տակ կը նստիմ, օրական պա-

րէնս կը ծարեմ: Այլ ինչ սպասելու է
ասանկ ցաւազար պաղաւտարի և հո-
գիի տէր Վահանայէն:

Վերջապէս այս դասը ալ յուսա-
լով որ ամէն բրածնուն վրայ ժողո-
վուրդն անտարբեր կամ անզգայ է,
փորձ փորձել ուզեց ժամասացու-
թեանց ալ ներկայ չը գտնվիլ: մէկը
բժիշկն գինին իմ ախտիս վնասա-
կար դատեց ըսելով Ս. Պատարագ
մատուցանելէ փախչիլ, միւսը՝ գի-
շերները ժամը մինչև եօթ ութը
թաղիս յառաջագիմութեանը ար-
գելք ըլլալու համար ժողովաներ
կազմելով խորհուրդներու գեղիւ,
և առաւօտները զինքը եկեղեցի հը-
րաւիրող ժամուկին « անգամ ճաշասանի
բանի համար պահու մի գար, որպէս ինչո-
րեմ հա՞ր ըսելով սպառնալ: ուրիշ մը
թաղիս քարոզիչ առաջնորդին եկե-
ղեցւոյ ժամերգութեան աւարտու-
մէն վերջը « Դուս մը գիտէս: մէն անակ
խոմք մի եմ որ յեղի պէս շարքը մը հա-
լէն չի իշխան գալ: Զարտապէս որպէս
անո՞ր ըսելու համար ձակիլ: և այլն և
այլն . . . »

Ժողովուրդն ասոնց այսպիսի ըն-
թացքէն զղուելուն համար էր մէկ
քանի անգամ ներկայացաւ պատուա-
գումար ժողովոյդ, և իր բողբը ձեզ
մատուցանելէն վերջը բարեկարգու-
թեան յուսով մեկնեցաւ անտի: Իսկ
դժբաղդաբար յոյսերնին պարապն ե-
լաւ. երբ տեսան թէ անոնց անբա-
րեկարգ ընթացքին ալ աւելի սասա-
կանալու կը գիմէ: Արդէն ծանօթ է
ձեզ ստեպ ստեպ մանաւանդ այս օ-
րերս Լեկեղեցւոյս մէջ տեսնուած
չփոթութիւններն ու յամառ ընդ-
գիմութիւնները, որոնք տեղի չու-
նեցան երգեցիկ մանկանց ժամասա-
ցութեան տարբեր եղանակելէն և
որոնք բարեպաշտ ժողովուրդեան ջեր-
մեռանդութիւնը խանգարեցին: այս
ամէն շփոթութեանցն, անկարգու-
թեանցն ու ընդգիմութեանցն սկզբ-
նապատճառն եղաւ Տ. Արքիմաակէս
քահանան, որուն բիրտ սաւորեղէն
ու հոկաւակեղու ձայներէն ժողո-
վուրդն ձանձրանալով սկսաւ անէծք
անէծքի վրայ խիզել ամէն տեղ, և
վայել իր անպիտան եկեղեցականնե-
րը, խղճահարելով միանգամայն ա-
նոնց տգիտութեանը և քահանայա-
կան նուիրական պաշտօնը միայն ապ-
րուստի միջոց բռնած ըլլալուն վը-
րոյ:

Տեաքք, ասանկ զգայուն ժամա-
նակի մը մէջ թաղ մը երբեք չի կրը-
նար իր խիղճը բթացնել իր տունը
կառավարելու անգամ անկարող քա-

հանայի մը վատ շահախնդիր ու փա-
ռասէր բաղձանացը դէմ, որուն կու-
րօքէն ու մեքենայաբար կը հնազան-
դին միւսները: ու թողութեան ալ
իր իրաւունքներով բռնի իրենց բռ-
նած ընթացքին մէջ ձգել կ'ուզեն:

Վերջապէս Տեաքք, մեր խօսքը
ամփոփելով՝ իբրեւ թաղիս իրաւանցն
պաշտպան ու գործադրել կը խնդ-
րեմք վերջնական տնօրէնութիւն մը
արգարադատ խորհրդէդ այդ դա-
սու բարեկարգութեան մասին: խը-
լովայոյդ ու իրենց կողմանը ըստ օ-
րին չի պատասխանողներուն տեղը
վիպեալ և լուսաւոր պաղաւտարի
տէր յանձնարներ կարգել: եթէ ոչ
տեղի տուած պիտի ըլլաք թաղե-
ցւոցս իւրաքանչիւր անհատին, իր
իրաւանցը գործադրութիւնը իրեն
վերապահելու: հաւաստի ըլլալով իր
ազատ կարծեաց բռնաբարութիւնը
դարուս լուսաւորութեանը դէմ է:

Ինչունեցէք Տեաքք մեր յարգա-
նաց անկեղծ հաւաստիքը որովք մը-
նամք ակնկալու ընդունելութեան
բողբաբարցս և գործադրութեան
իրաւանց:

Ձեզ կարի անձնուէր
Խամթիւյ Թաղեցւոյ
* * *

Միւսնատիմիզ եինէ էվ-
վէլքի կիպի հաթթատա իւչ
տէֆա թապ ու նէշը օլուհ
մապտէ օլուպ, վէ ֆլյաթը
200 ղուրուշ գայիմէ ազձէ
տիր: Շիմտիքի հալ քէնտի-
միզ իլէ կէօրիւ շմէք իսթէ-
յէնլէրին, եա բազար իր-
թէսի, վէ չարշէմպիհ վէ
ճիւմաա իրթէսի կիւնլէրի,
էօյլէտէն սօնրա, Պիւլիւք
Լէնի խանտա 7 նիւմէրօլու
օտամըզա, վէ եաուա սալը
վէ բէնձլէմպիհ կիւնլէրի
Վալաթատա, Ս. Ի ուսաւո-
րիչ քիլիսէսի գարշսընտա
Միւհէնտիսեան Յովհաննէս
աղա թապխանէսինէ պու-
յուրմալէրի նիյազի:

ՄԻՒԷԼԼԻՖԻ ԱԱԶԵԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ